

Handleiding voor de docent bij de lesbrief: KRIMpt Oekraïne?

In de lesbrief maken de leerlingen kennis met de achtergronden van de crisis rond het schiereiland de Krim en de oostelijke Oekraïne. Na het schrijven van de lesbrief was er nog geen zicht op een oplossing. Het conflict escaleerde zelfs. Begin mei 2014 was de situatie uiterst onoverzichtelijk. Over **actualiteit** gesproken!

De volgende **begrippen en vragen** komen in de lesbrief aan bod:

Wat zijn separatisten en wat is separatisme precies?

Wat is een referendum?

Wat wordt bedoeld met een Krimscenario?

Waarom willen mensen zich afscheiden van Oekraïne?

En wat heeft dat te maken met de aardrijkskundige kenmerken van Oekraïne? De invalshoeken die hierbij een rol spelen zijn:

-ligging

-bevolking (demografie)

-welvaart (economie)

-macht (politiek)

-taal en geschiedenis (cultuur)

De leerlingen maken de opdrachten **alleen of samen** met een of meer andere leerlingen. Ze gebruiken daarbij ook **internet** en de **atlas**. GB betekent Grote Bosatlas (54^e editie), BB staat voor Basis Bosatlas (60^e editie). In de lesbrief staan veel kaarten. Ze helpen de leerling om de situatie in het gebied te begrijpen en om verbanden tussen gebeurtenissen en verschijnselen te leggen.

De lesbrief is het meest **geschikt voor** de klassen 2 t/m 4 mv/h/vm. Het uitwerken van de lesbrief neemt ongeveer een lesuur (50 minuten) in beslag. Afhankelijk van de extra informatie en de bespreking achteraf kan dit natuurlijk meer zijn.

Achtergrondmateriaal: video en drukinkt

<http://nos.nl/artikel/623925-krimcrisis-hoe-kwam-het-zo-ver.html>

<http://nos.nl/artikel/618491-waarom-de-krim-zo-belangrijk-is.html>

<http://nos.nl/artikel/633535-vs-rusland-achter-chaos-oekraïne.html>

<http://www.trouw.nl/tr/nl/30340/Onrust-in-Oekraïne/article/detail/3613710/2014/03/16/Oekraïne-It-s-the-economy-stupid.dhtml>

http://www.standaard.be/cnt/dmf20140304_01008369

Taalkwestie Oekraïne

<http://dare.uva.nl/document/455118>

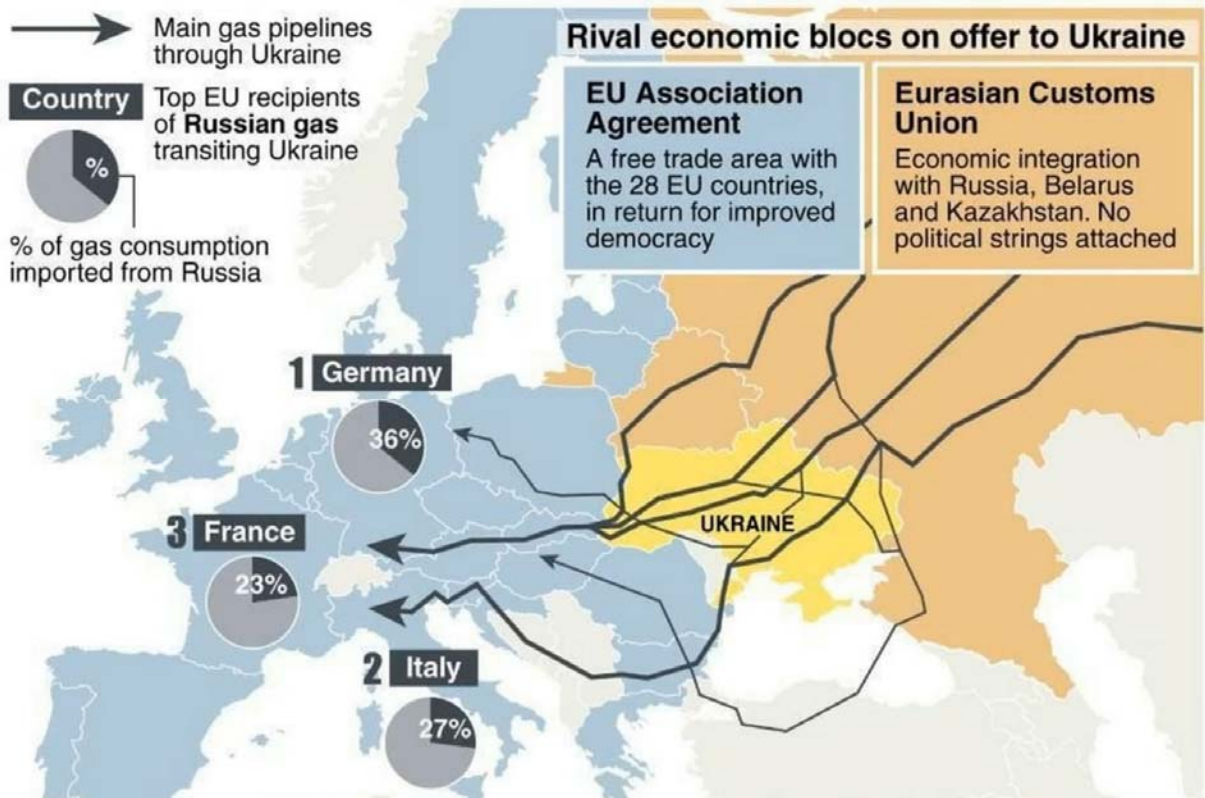
<http://www.volkskrant.nl/vk/nl/2844/Archief/archief/article/detail/3281843/2012/07/05/Taalstrijd-stort-Oekraïne-in-crisis.dhtml>

en een aantal kaarten:

<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:UkraineDensity10.PNG>

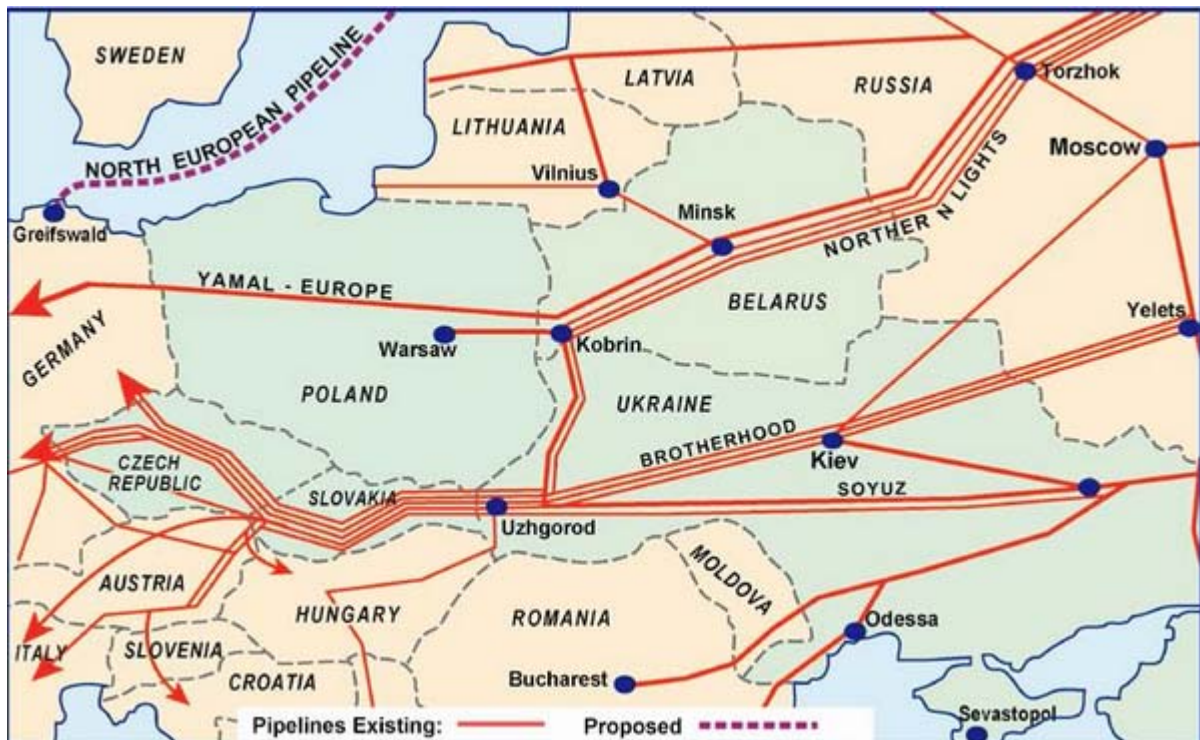
<http://www.deredactie.be/cm/vrtnieuws/archief/2.1222/buitenland/1.446264>

http://www.phawker.com/2014/03/02/bad-moon-rising-6000-soldiers-putin-coming/ukraine_russian-gas-lines-map/

<http://agorafinancial.com/2014/02/24/the-most-explosive-pipelines-in-the-world/>

<http://www.marcon.com/marcon2c.cfm?SectionGroupsID=51&PageID=458>

De antwoorden bij de opdrachten:

Opdracht 1

- a. C
- b. 8 landen
- c. B

Opdracht 2

a.

1 = Kiev	9 = Luhansk	I = Rusland
2 = Odessa	10 = Dnipropetrowsk	II = Wit-Rusland
3 = Donetsk	11 = Zaporizja	III = Polen
4 = Charkov	12 = Kryvy Rih	IV = Slowakije
5 = Simferopol	13 = Cherson	V = Hongarije
6 = Sevastopol	14 = Lviv	VI = Servië
7 = Jalta	15 = Tsjernobyl (Tsjernobyl)	VII = Roemenië
8 = Kertsj		a = Dnipro (Dnjepr)
		b = Zwarte Zee
		c = Zee van Azov

b. [
 [Naar: http://nl.wikipedia.org/wiki/Bestuurlijke_indeling_van_Oekra%C3%AFne]

Opdracht 3

- zie kaartje antwoord 2.b
- In het zuiden en oosten.
- Er wonen vooral etnische Russen
 - De bevolking spreekt er bijna alleen maar Russisch
 - Leider Chroesjtsjov gaf het schiereiland zo maar weg. Daarvóór hoorde het al een paar honderd jaar bij Rusland.

Opdracht 4

- Misschien worden ook andere delen van het land overgenomen door Rusland, op dezelfde manier als gebeurde met de Krim.
- Daar wonen veel etnische Russen, die ook Russische spreken.
- De maatregel waarbij het Russisch in Oekraïne naar het tweede plan werd geschoven.

Opdracht 5

- Het IJzeren Gordijn
- 1 = Oost-Duitsland / D.D.R.
 - 2 = Polen
 - 3 = Tsjechoslowakije
 - 4 = Hongarije
 - 5 = Roemenië
 - 6 = Joegoslavië
 - 7 = Albanië
 - 8 = Bulgarije

c.

	lid NAVO	lid EU	was deel van de voormalige Sovjet-Unie	% etnische Russen in 2010
1 = Rusland			x	

2 = Estland	x	x	x	25%
3 = Letland	x	x	x	25%
4 = Litouwen	x	x	x	10%
5 = Wit-Rusland			x	
6 = Tsjechië	x	x		
7 = Slowakije	x	x		
8 = Hongarije	x	x		
9 = Moldavië			x	10%
10 = Polen	x	x		
11 = Oekraïne			x	20%
12 = Roemenië	x	x		
13 = Slovenië	x	x		
14 = Kroatië	x	x		
15 = Bosnië en Herzegovina				
16 = Servië				
17 = Montenegro				
18 = Kosovo				
19 = Macedonië				
20 = Albanië	x			
21 = Bulgarije	x	x		

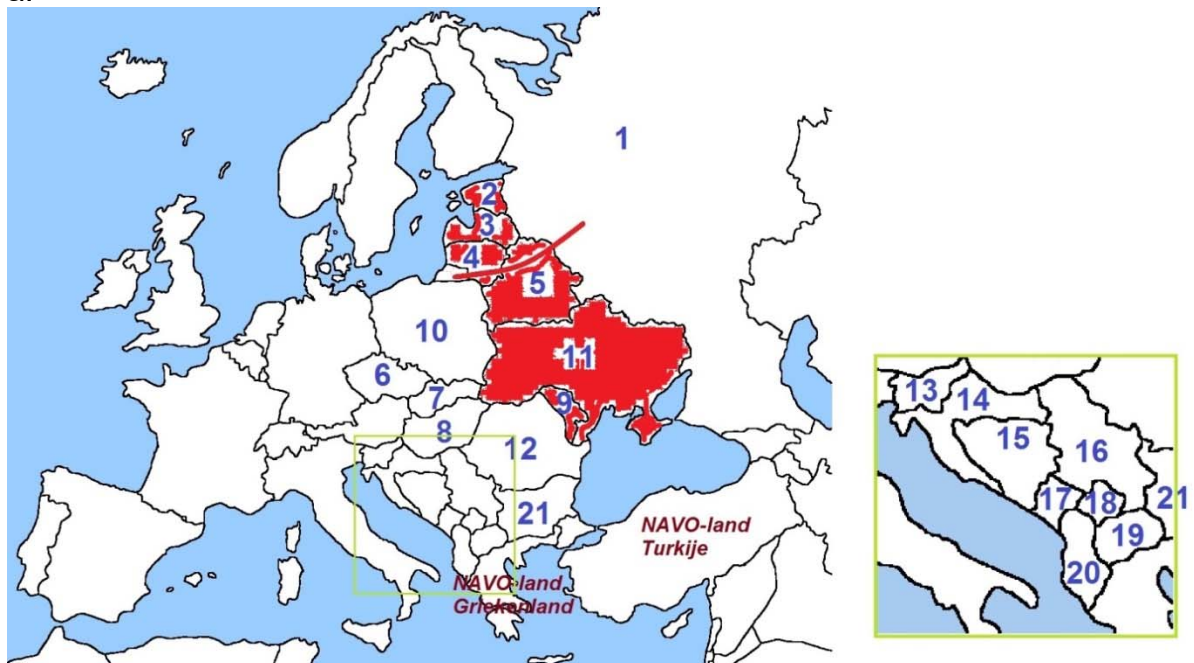
d. Zie antwoord tabel 5.c

e. Deze landen voelen zich bedreigd, vaak vooral door Rusland

f. Zie antwoord tabel

Opdracht 6

a.

b. Zie antwoordtabel 5.c

c. Zie antwoordtabel 5.c

d. 60%.

e. Russificatie is het bevorderen van de **Russische** cultuur, zoals bijvoorbeeld de taal. De *cultuur* van de niet-Russische volken wordt hierdoor weggedrukt. Dit gebeurde vroeger in de gebieden waar Rusland en de Sovjet-Unie de baas waren. Een voorbeeld is **Moldavië** waar in de Sovjettijd maar vijf minuten per dag in het **Roemeens** werd uitgezonden op tv. De rest van de uitzendingen was in het **Russisch**. In de *politiek* werden etnische **Russen** benoemd op leidinggevende bestuurlijke posities. In de *demografie* nam door overplaatsingen het aandeel etnische Russen toe ten opzichte van de rest van de bevolking. Ook binnen het tegenwoordige Rusland is er nog sprake van russificatie.

Opdracht 7

a. ~~rechtmatig~~/ onrechtmatig.

b. Door die propaganda lijkt het alsof de overname van de Krim en Oost-Oekraïne rechtmatig is volgens de regels van het Volkenrecht / de VN.

Opdracht 8

a. Bron 11 Oekraïne in hoofdlijnen.

Oekraïne met als hoofdstad **Kiev** telde in 2013 **48** miljoen inwoners en is in oppervlakte 16x Nederland. ligt tussen twee grote machtsblokken: de **Europese Unie en Rusland**. Het land werd in **1991** onafhankelijk na het uiteenvallen van de **Sovjet-Unie**. Tot dan toe was het eigenlijk nooit een zelfstandig land geweest. Het westen van het land is door de eeuwen heen bestuurd door **Polen, Oostenrijk en Duitsland**. Het oosten werd overheerst door **Kozakken en Russen**. Zowel de Europese Unie als Rusland probeert Oekraïne in zijn **invloedsfeer** te halen.

b. Ze vinden dat zij het geld verdienen, maar dat het westelijk deel vooral profiteert (van de belasting die zij moeten betalen).

Opdracht 9

a. Mogelijke antwoorden zijn;

-Dan hoeft het gas niet door Oekraïne worden getransporteerd. Daarvoor vraagt Oekraïne geld / doorvoerrechten.

-Oekraïne kan de doorvoer van gas afsluiten. Dat wil Rusland natuurlijk niet.

-Rusland kan nu gemakkelijk de levering van gas aan Oekraïne stopzetten. Daarmee kan Rusland zijn wil opleggen aan Oekraïne.

b. Voorbeelden van juiste antwoorden:

Goedkoper: een leiding op de zeebodem is vast duurder.

Korter: het aanleggen van pijpleidingen is heel duur. Hoe minder kilometers, hoe goedkoper.

Veiliger: dichterbij Rusland / de Krim, dus beter te controleren / te beschermen tegen aanslagen.

c. Binnen de 200-mijlszone.

Opdracht 10

a. De haven vriest niet dicht in de winter en is dus altijd bruikbaar.

b. De vloot moet langs de NAVO-landen Turkije en Griekenland varen om op open zee te komen.

Opdracht 11

a. Separatisme= het streven naar afscheiding

Autonomie = bepaalde mate van zelfbestuur

Soevereiniteit = de uitsluitende bevoegdheid van een staat om gezag uit te oefenen./ het recht van een staat om binnen eigen grenzen beslissingen te nemen.

Referendum = Een volksraadpleging waarbij iedere stemgerechtigde mag stemmen over een bepaald plan van de overheid.

EEZ = Exclusieve Economische Zone

b.

invalshoek	toelichting	opdrachten
ligging	relatieve ligging	2, 8, 9,10
demografie	aantal en samenstelling van de bevolking	5, 6, 8,
economie	hoogte en spreiding van de welvaart	8, 9
politiek	verdeling van de macht	3, 4, 5, 6, 7, 9
cultuur	taal, religie en geschiedenis	3, 5, 6

c. Voorbeeld van argumenten:

Niet mee eens, want: de Krim is nu eenmaal weggegeven: eens gegeven blijft gegeven. Het schiereiland werd deel van de soevereine staat Oekraïne. Dat is een onaantastbaar gegeven volgens de VN.

Mee eens, want: Toen de Krim werd weggegeven werd niemands mening gevraagd. Het hoorde al lang bij Rusland. De meeste inwoners spreken Russisch en zijn etnisch Rus. Volgens een referendum zou een meerderheid bij Rusland willen horen.

